

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DEL 2017

Montserrat Sanmartí Roset

Agraeixo al poble d'Altafulla poder fer el pregó.

Un pregó de festa major sempre ha de ser una nota d'alegria advertint dels dies de joia i gresca propers. Però, abans de res, jo vull remarcar que em solidaritzo amb tots els presos polítics.

Aquests fets que estan passant actualment em relacionen amb la vida de Sant Martí.

L'11 de novembre era i és un dia assenyalat en el calendari.

Abans marcava el moment en què totes les collites estaven al sac i ben lligades o esteses en les golfes i el pagès (les pageses no tant) es podien permetre un temps de repòs, tot preparant els camps per a les properes sembrades.

Doncs en aquest moment de trànsit s'escau St. Martí.

Voldria fer un lleu repàs de la vida d'aquest nostre sant.

Vida de sant Martí

Era romà nascut, se suposa, a la Pannònia (Hongria) a principis del s. IV. Cap l'any 356 deixà l'exèrcit i es convertí al cristianisme. Es dedicà a recorre la Gàl·lia sobretot per les zones rurals fent-se molt popular. Tant és així que els habitants de la ciutat el nomenaren bisbe de Tours el 371. Fundà un monestir a prop de la ciutat. Malgrat el seu important càrrec, no seguí l'exemple d'altres bisbes i continuà dedicant la seva activitat pastoral als camperols entre els quals era molt popular.

Defensà acèrrimament Priscil·lià, bisbe acusat d'heretgia, però no serví de res ja que fou executat. Aquesta franca defensa d'un home acusat de ser heretge comportà l'enfrontament amb l'alta jerarquia eclesiàstica, especialment amb el bisbe Itaci. Va haver de demanar disculpes a aquest bisbe perquè el papat l'amenaçava en executar priscil·lianistes. Morí anant de viatge per intentar posar pau entre diversos grups de gent d'església que estaven en conflicte i que havien acudit a ell com a mitjancer. El seu cos va ser reclamat pels habitants de Tours i és en aquesta ciutat on es venera.

Popularitat

Nosaltres a Catalunya parlem de:

- L'estiu de Sant Martí: Aquests dies de bonança que gaudim entre els freds primerencs i el rigorós hivern.
- Arc de Sant Martí: Martí donà mitja capa a un pobre que hom creu que era Jesús i en aquell moment s'obrí el cel, apareixent l'arc de St. Martí i millorant el clima perquè els pobres deixessin de patir el gran fred.
- La màgica espasa de Vilardell: Passà el sant disfressat de pobre a prop del castell de Vilardell. El noble el veié i entrà a casa seva per anar a buscar menjar i alguna altra almoïna (roba, calçat ...). Quan tornà el pobre havia desaparegut i en el seu lloc hi trobà una espasa.
- Història de l'espasa de Vilardell: El 1274 dos nobles catalans, Bernat de Centelles i Bernat de Cabrera, varen batre's en un duel. El perdedor, Bernat de Cabrera, va apel·lar el comte de Barcelona perquè anul·lés el duel ja que el guanyador, deia, havia usat l'espasa esmentada que tenia l'efecte màgic de no deixar perdre el qui lluitava amb ella.
- Hi ha dos museus, però, que diuen que la tenen: el d'Armes de París i el d'Armes de Toledo. Nosaltres sabem que aquesta espasa màgica és esculpida a la porta de sant Iu de la catedral de Barcelona.

A Europa

- Tours es convertí en punt de pelegrinatge fins que fou substituït parcialment per Santiago de Compostel·la.
- Fou un sant acceptat per catòlics, ortodoxes, coptes, luterans...

El sant com a model

Per què fou elegit patró d'Altafulla i de molts altres pobles (el meu "poble" petit, Sant Martí de Serraïma)? Només cal mirar un mapa de Catalunya per veure la quantitat de poblacions que el tenen per patró.

En què calia imitar-lo? Quines eren les seves virtuts? Quines virtuts veien en ell?:

Valentia, coratge i sentit de justícia

- Va perseverar en la justícia defensant l'heretge malgrat els perills que això li podia comportar: ser foragitat de la seu o la mort per desafiar el poder.

Esperit de germanor

- Comparteix la capa amb un pobre, ell que era centurió romà.

- Malgrat ser bisbe i abat famós continua exercint la seva pastoral entre la gent camperola, considerant-los tan importants com els notables que l'esperaven a la seva seu.

Saviesa

- La seva generositat féu que tingués un desig de compartir el seu saber. Com?

Fundant un monestir a tocar de Tours: La seva casa es convertí en lloc de trobada, de reflexió i de cultura i la seva fama s'estengué notablement fent que altres savis o governants anessin a demanar-li consell.

Aquestes virtuts eren tan notables en ell que altre cop fou el poble el que decidí que havia de ser proclamat sant sense haver patit martiri, condició inevitable fins llavors. A partir d'ell es pot arribar al cel amb alegria i serenor, sense sofriments extrems.

Cal remarcar en aquest dia un altre aspecte

La fermesa de la gent que construí la nostra església tres vegades.

En un inici, les esglésies solien fer-se en terres donades pels que en tenien qui, a la vegada, les dotaven; o sigui, donaven recursos — un hort, una vinya... —, per mantenir-hi l'edifici i un capellà.

El poble menut, el que posseïa recursos limitats, ajudava en la construcció amb jornals, material...

Als pobles els interessava tenir església sobretot si aconseguia ser parròquia, perquè significava que el lloc es convertia en un punt d'atracció on se solia fer mercat, on hi anaven els feligresos i altres persones. Això enriqueia la gent i a més feia més agradós el viure al poder relacionar-se amb el veïnatge més llunyà.

Per què el poble volia tenir patrons? Què esperava d'ells?

El poble escollí i acceptà aquest patró per demanar-li que

- l'emparés de fam, guerres, malalties com la pesta, còlera...
- el protegís de ferides fent les dures tasques del camp o dels perills del mar,
- el lliurés de secades, vents forts, incendis, pedregades o aiguats,
- beneís els descendents i
- escoltés els precs perquè nova gent volgués viure en el poble, ja que era ben petit: que els nouvinguts s'integressin i augmentessin el benestar dels pobladors fent-los a ells, a la vegada, amants de l'alegria de viure i de la caritat. En això, sobretot, n'era un bon model.

Estic segura que compartia amb els seus diocesans desgràcies i festes i s'acostava a les taules per sumar-se als gustosíssims àpats i alegries de pagesos i menestrals.

Només em queda expressar dos desitjos al sant:

Que hi hagi pau i concòrdia a Catalunya i a la resta del món, i en l'esperit seiem a la nostra taula els injustament empresonats i junt amb ells puguem cridar, perquè segur que ell també ho diria, VISCA LA FESTA MAJOR I QUE TOTS PLEGATS ENS HO PASSEM MOLT BÉ tenint un pensament per les bones cuineres.